

М. Степченко,
мол. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ

САМІТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ У ВІРМЕНІЇ: РЕЗУЛЬТАТИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Опубліковано: Степченко М. Саміт Європейської спільноти у Вірменії: результати для України // Діяльність Президента України в умовах російсько–української війни. 2026. Випуск 09 (184). С. 52-56.

4 травня 2026 року в Єревані (Вірменія) відбувся 8-й саміт Європейської політичної спільноти (ЄПС). Саміт, ініційований президентом Франції Еммануелем Макроном після повномасштабного вторгнення Росії в Україну, цього року вперше відбувся на Південному Кавказі. Ця міжнародна платформа слугує ключовим інструментом для зміцнення безпекової архітектури континенту та координації дій у відповідь на гібридні загрози та глобальні економічні кризи. ЄПС не має інституційної структури, бюджету або власних рішень, а діє як формат для діалогу на найвищому рівні. Головною метою нинішньої зустрічі ЄПС було обговорення енергетичної безпеки, захисту демократії та подальшої підтримки України.

Наступного дня там само відбувся перший в історії саміт «Вірменія – ЄС» під гаслом «Будуємо майбутнє: єдність і стабільність у Європі». Саміт мав на меті підтвердити бажання приймаючої країни, Вірменії, наблизитися до західних країн. Крім того, ЄС розширює співпрацю в нетипових для попередніх відносин сферах, надаючи Єревану допомогу в оборонній промисловості і захист від гібридних загроз.

Головна мета цієї зустрічі – поглибити політичний діалог поза межами ЄС і зміцнити європейську архітектуру безпеки в умовах глобальних криз. Конкретно йшлося про зміцнення демократичної стійкості: протидію гібридним загрозам, боротьбу з дезінформацією та етичні рамки використання штучного інтелекту в політиці безпеки ([IPG](#)).

У зустрічі взяли участь 48 лідерів держав і урядів, що підкреслило зростаючу увагу Заходу до регіону. Вперше до зустрічі ЄПС приєдналася неєвропейська країна – прем'єр-міністр Канади Марк Карні взяв участь у саміті як гість. Європейські лідери прибули до вірменської столиці за місяць до парламентських виборів у країні та через місяць після першоквітневого візиту прем'єр-міністра Нікола Пашиняна до Москви.

7 червня у Вірменії відбудуться парламентські вибори, на яких країна має визначитися: зближуватися з Європою чи Росією. Вірменія (колишня союзна республіка СРСР) ще донедавна перебувала під сильним впливом Росії, а на її території досі є російська військова база з кількома тисячами військових.

8-й саміт Європейського політичного співтовариства в Єревані став сигналом зміни балансу сил на Південному Кавказі. Європейські політики фактично підтримали курс Вірменії на зближення з ЄС. Це відбувається на тлі поступового відходу Єревана від співпраці з Росією, яка раніше залишалася ключовим союзником країни. У цьому контексті Вірменію дедалі більше позиціонують як потенційний міст між Європою та Центральною Азією.

Перший в історії саміт Вірменія-ЄС офіційно відкрив Президент Європейської ради Антоніу Кошта, назвавши цю подію чітким сигналом до стратегічного зближення.

Прем'єр-міністр Вірменії Нікол Пашинян підкреслив, що організація першого саміту між ЄС і Вірменією має не лише історичне, а й символічне значення. Такий захід демонструє серйозність намірів сторін розвивати співпрацю та підвищувати рівень політичного діалогу ([Кураж](#)).

Сторони зосередилися на реалізації Стратегічної програми партнерства, безпекових питаннях та підтримці демократичних реформ у країні. Проведення саміту такого формату стало логічним продовженням тривалого процесу інтеграції Вірменії до європейських структур. Антоніу Кошта підкреслив, що нинішній момент є визначальним для обох сторін, оскільки він закладає фундамент для довгострокової стабільності ([UA.NEWS](#)).

Згідно з оцінками європейських лідерів, Вірменія демонструє стійке прагнення до миру та модернізації державних інститутів. Це створює сприятливе підґрунтя для розширення інвестиційних програм та поглиблення політичного діалогу. Проведення саміту між Вірменією та ЄС експерти оцінюють як крок до зміцнення політичного діалогу та розвитку довгострокового партнерства між Єреваном і Брюсселем. «Саміт у Єревані – дуже важлива подія. Він продемонстрував геополітичний зсув у Кавказькому регіоні й, по суті, показав слабкість Росії», – говорить Ярослав Макітра, керівник політичних програм дослідницької компанії «Соціополіс» ([FREEDOM](#)).

Саміт викликав нервову реакцію віце-спікера російської ради федерації Костянтина Косачова, який заявив, що так багато русофобів за межами ЄС давно не збиралися в одному місці, і додав, ніби «Вірменії в Євросоюзі ніхто не чекає, тож це не що інше, як чергове шахрайство Брюсселя» ([ArmInfo.info](#)).

Серед тем для обговорення саміту – протидія іноземним інформаційним маніпуляціям, зокрема, під час виборів, і підвищення стійкості критичної інфраструктури до гібридних загроз. Особлива увага приділяється оборонному сектору та боротьбі з дезінформацією. Велика Британія і Франція підписали з Єреваном угоди про стратегічне партнерство. Крім того, у спільній декларації Європейський Союз та Вірменія висловили стурбованість війною росії проти України, яка, на їхнє переконання, має глобальні наслідки. Сторони заявили, що підтримують «всі зусилля, спрямовані на досягнення всеохопного, справедливого та міцного миру в Україні, заснованого на принципах Статуту ООН та міжнародного права» ([Укрінформ](#)).

Однак найбільш обговорюваною інтригою став візит Президента України Володимира Зеленського. Це була перша за останні 24 роки поїздка українського лідера до цієї країни. Важливість цього візиту ще й у тому, що Вірменія – член військового союзу з РФ, і на її території є російська військова база. За словами експертів, коло дружніх для Москви держав звужується дедалі сильніше.

За словами політичного експерта і військовослужбця Олександра Мусієнка: «Це удар під дих росії. Україна, європейці, Канада обговорюють безпеку, обговорюють перший постулат – «Геть від москви!»... путін втрачає вплив. Там обговорюються серйозні геополітичні питання, які будуть мати вплив на всю Європу, які зменшать впливи і можливості росії. путін програв у Вірменії» ([Мусієнко](#)).

На саміті порушувалися важливі теми, що стосуються України. Це питання озброєння, насамперед – спільне виробництво з різними країнами. А також Україна отримала чергові фінансові підтвердження від партнерів.

Президент України Володимир Зеленський провів розширені переговори з лідерами провідних держав та інституцій ЄС на полях саміту Європейської політичної спільноти. Зустріч, що пройшла у так званому «Вашингтонському форматі», була присвячена зміцненню оборонних та енергетичних спроможностей України перед наступною зимою. Як результат – Норвегія виділяє 1 млрд на закупку американської зброї, Британія доєднується до кредиту ЄС на 90 млрд. Британія залишається одним із найвідданіших прихильників України у її захисті від російської агресії, і зараз все більше надає свою допомогу через європейські структури.

Центральною темою розмови з Емманюелем Макроном, Кіром Стармером, Урсулою фон дер Ляєн та іншими лідерами стало посилення українського неба. «Потреби України залишаються такими ж нагальними, як і завжди. Наш кредит ЄС у розмірі 90 млрд забезпечує життєво важливе фінансування бюджетних і оборонних потреб. Ми інвестуємо у виробництво безпілотників в Україні. І ми залучаємо Україну до наших проєктів європейського захисту від безпілотників і повітряного щита», – заявила президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн ([FREEDOM](#)). За словами президента Володимира Зеленського, Україна отримала запевнення від НАТО, що постачання антибалістичних ракет Києву продовжаться в межах попередніх угод. А Канада оголосила про виділення додаткових 200 млн доларів на

програму закупівель американської зброї для України. Загалом країна вже спрямувала понад 830 млн доларів на підтримку ініціативи PURL.

Навіть зустріч Зеленського з словацьким прем'єром Робертом Фіцо показова. Фіцо сказав, що не перешкоджатиме членству України в ЄС. До того ж, була зустріч і з прем'єром Чехії Бабішем, який має суперечливу позицію щодо відносин із росією, але з яким теж важливо підтримувати контакт. Важливою на саміті в Єревані була й зустріч Зеленського з прем'єром Грузії Іраклієм Кобахідзе, який представляє досить лояльну до росії силу в своєму парламенті. Тобто Зеленський не боїться зустрічатися зі своїми, так би мовити, політичними опонентами.

Окремим блоком саміту ЄС стала дипломатія. Зеленський зазначив, що через війну в Ірані зараз виникла очевидна пауза в перемовинах, тому партнери предметно обговорили, як активізувати цей процес. Серед тем були контакти з Америкою та роль Європи у подальших дипломатичних зусиллях. Таким чином, задачі саміту стосувалися не лише військової підтримки, а й пошуку шляхів для пожвавлення переговорного треку. Загалом Європа намагалася продемонструвати єдність і підтримку України.

На зустрічі також говорили про ситуацію на фронті. Президент Володимир Зеленський наголосив, що всі партнери відзначили значно міцніші позиції України, і окремо подякував українським воїнам ([Фокус](#)).

Російська пропаганда не оминула увагою жодного з цих сюжетів. Висвітлення саміту ЄПС в державних російських медіа було скоординоване за кількома основними наративами. Окремої «новинної» подачі майже не було навіть на сайтах інформаційних агентств на кшталт ТАСС чи «РІА Новості» – публікації про саміт одразу супроводжували критичними коментарями російських політиків чи політологів ([Детектор](#)).

У Москві назвали візит Зеленського «категорично неприйнятним» та звинуватили Єреван у наданні «трибуни для озвучування терористичних загроз на адресу Росії». «Росія, звісно, максимально роздратована тим, що відбувається. Уже було помічено, що її турбує не стільки сам саміт, скільки

саме візит Зеленського», – говорить Людмила Покровщук, докторка філософії, експертка із зовнішньої та внутрішньої політики ([FREEDOM](#)).

Але прем'єр-міністр Вірменії Нікол Пашинян під час урядового брифінгу відповів на закиди Москви, підтвердивши незмінність курсу своєї країни щодо російсько-української війни. «Що стосується візиту президента України, я вже робив заяви на цю тему. Ми направляли гуманітарну допомогу Україні, і я говорив, що ми не є союзниками Росії в питанні України», – заявив він ([ТСН](#)).

Для Москви це був не просто дипломатичний сигнал – це було публічне унаочнення того, що ще одна пострадянська держава виходить з її орбіти. Державні медіа та пропагандистські телеграм-канали розгорнули скоординовану кампанію з кількох взаємопов'язаних наративів – від «русофобського шабашу у союзній країні» й фейку про арешт Зеленського до погроз перетворити Вірменію на «нову Молдову» та звинувачень вірменського народу в «духовній деградації» ([Детектор](#)).

Показово, що частина пропагандистів у власних же публікаціях де-факто визнала недієздатність ОДКБ як інструменту тиску, поставивши риторичне питання: навіщо організація, якщо вона не захищає «союзників» і не стримує «ворогів».

Найбільше дошкулило пропагандистам, коли в телеграм-каналі з 503 тисячами підписників написали, що «Зеленський, перебуваючи у Вірменії, де є російська військова база, відкрито погрожує терактами Росії на День Перемоги. Які ще потрібні докази, що нацизму в Україні немає?». Схожі згадки «погроз» Володимира Зеленського російському параді на 9 травня були у 58 публікаціях з аналізованого масиву дописів у телеграмі ([Детектор](#)). «Це був справді такий собі інформаційний ляпас Російській Федерації. Про що, власне, ми з вами могли із задоволенням прочитати в російських пабліках. І це теж впливає на розуміння, яка війна насправді зараз триває, на якому етапі вона перебуває», – наголосив радник Офісу президента України Михайло Подоляк ([uatv.ua](#)).

Експерти це пояснюють безсиллям Кремля. Після повномасштабної агресії проти України Росія втратила вагу не тільки в економічній та військовій сферах, але й у дипломатичній.

Президент України Володимир Зеленський, підбиваючи підсумок 8-го саміту Європейської політичної спільноти, заявив, що кількість залучених до цього заходу країн свідчить про «масштаб нашої єдності» ([Укрінформ](#)).

Саміт ЄПС став знаковою подією, що символізує зрушення в геополітичній архітектурі Південного Кавказу та ролі ЄС у формуванні нового світового порядку. Захід підкреслив рішучий курс Вірменії на віддалення від РФ та зближення з Європейським Союзом та підтвердив прагнення до перебудови регіональної безпеки. Ключове місце в цьому займає Україна та її європейські партнери ([uatv.ua](#)).

Зустріч Президента України з партнерами у Єревані дала змогу не лише повернути політичну увагу до України, а й узгодити нові оборонні пакети та пришвидшити фінансування на виробництво дронів і систем РЕБ. Таким чином, саміт в Єревані став для президента Володимира Зеленського можливістю закріпити позиції України на міжнародній арені, посилити тиск на РФ та отримати нові сигнали солідарності від європейських лідерів.